

FAVORITEN I TYSKLAND

Tyskland har gjort vin åtminstone sedan romartiden. Tala om tradition. Men traditionen har fått nytt liv och exporten har fördubblats de senaste åren. Vi reste med en Volvo XC70 D5 till vindistriktet för att ta reda på vad som händer. Och lärde oss att här finns kungen över alla druvor – Riesling.

Med en Volvo XC70 D5 drog vi till de tyska vindistriktet. I Tyskland finns stolta vinodlartraditioner som fått helt nytt liv de senaste åren. Här hittade vi bland annat kungen över alla druvor, enligt tyska vinodlare: Riesling.

KLARBLÅ HIMMEL, FLÖDANDE sol och vinodlingar så långt ögat når. I vindistriktet Rheingau sträcker de sig upp mot Taunusbergen på solbelysta sydsluttningar. Nere i dalen rinner floden Rhen med sin ständiga trafik av passagerarbåtar, färjor och pråmar.

I Rheingau ligger den lilla staden Rudesheim som länge lockat mängder av turister. Det är lätt att förstå. Kullerstengator, mysiga restauranger, gamla slott och inbjudande hotell ger orten karaktär.

Mitt i Rudesheim har Weingut (vinproducent) Georg Breuer försäljningslokal och produktion. Företaget har anor sedan slutet av 1800-talet.

För 1,5 år sedan kom svenske Markus Lundén, 23 år, hit för att lära sig vinmakandets ädla konst. Hemma i Stockholm arbetade han som sommelier men kände att han ville något mer. Ständigt kvällsjobb frestade inte. Det blev Tyskland för att Markus kan språket – mamma är tyska – och för att Riesling är en av hans favoritdruvor.

– Vi producerar enbart kvalitetsviner och skördar allt för hand, berättar Markus samti-

”RIESLINGVINER HAR FÅTT EN ANNAN ACCEPTANS. DE PASSAR ATT SERVERA TILL MÄNGDER AV OLIKA SORTERS MAT.” MARKUS LUNDÉN, VINMAKARE

digt som han visar runt i den 150 år gamla vinkällaren.

På de 27 hektaren mark odlas i huvudsak Riesling. Men också de vita druvorna Grauburgunder (Pinot Gris) och Weissburgunder (Pinot Blanc). Och röda druvan Spätburgunder (Pinot Noir). Årsproduktionen ligger på runt 120 000 flaskor.

Markus håller med om att det hänt mycket inom tysk vinnäring. I Tyskland startade trenden för ett tiotal år sedan. Resten av världen nappade på den för fyra fem år sedan.

Den som händelsevis nu tänker att tyskt vitt vin är lika med något halvsött blaskigt får tänka om. Visst finns det. Men det är inte det Markus pratar om eller det som världen efterfrågar. Det handlar om kvalitetsviner – främst torra Rieslingviner.

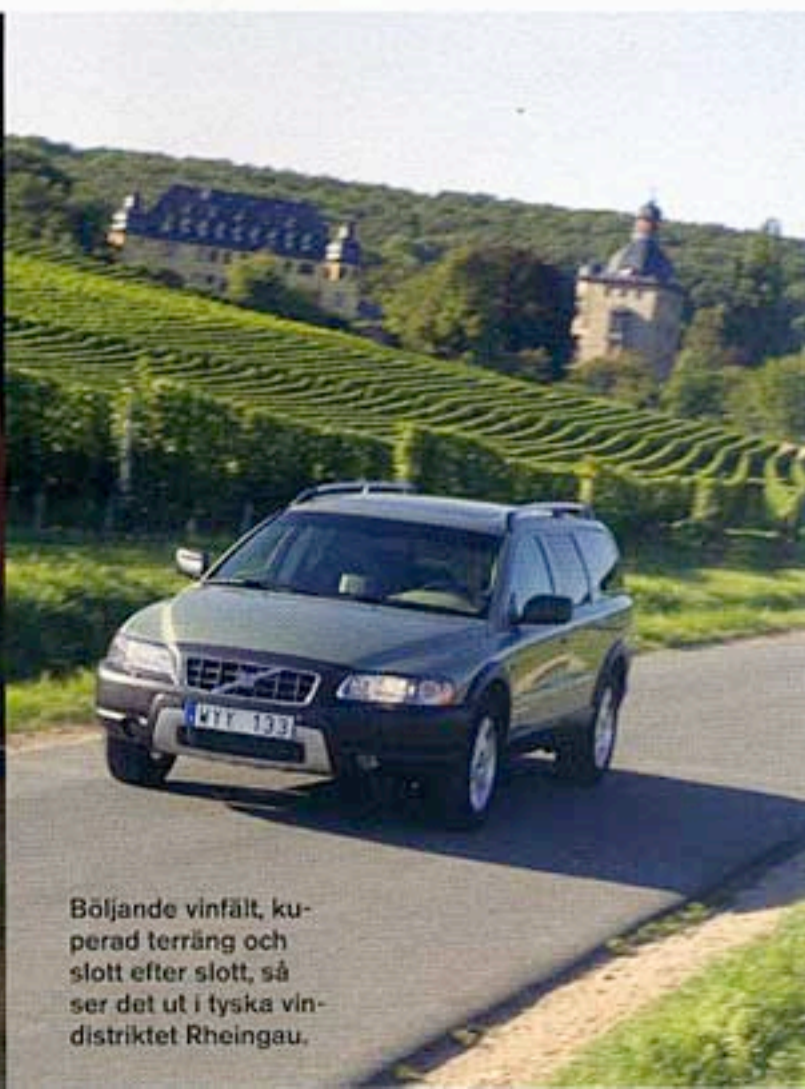
– **RIESLINGVINER HAR FÅTT** en annan acceptans. De passar att servera till mängder av olika sorters mat. De är till exempel utsökta till svensk mat som kallrökt lax, skagenröra, renkött med mera, säger Markus.

Weingut Georg Breuer exporterar en del. Systembolaget har ett par i sitt beställnings-sortiment. I det ordinarie finns Rieslingvintet »Sauvage«.

De tyska vindistrikten har idealiskt klimat för Riesling. Lång växtsäsong tack vare det nordliga läget. Somrar med omväxlande regn och sol. Dagstemperaturer som aldrig blir skyhöga. Höstar med klara varma dagar men kyligare nätter och morgnar. Medeltemperatur över tyska genomsnittet. Skördeperiod som startar i slutet av september/början av oktober och pågår in i november.

Svenske Markus Lundén lämnade Stockholm och ett jobb som sommelier för arbete hos vinmakaren Georg Breuer i Rudesheim.

Böljande vinfält, kuperad terräng och slott efter slott, så ser det ut i tyska vindistriktet Rheingau.

– Rieslingdruvan är ytterst känslig och tar smak av jorden den växer på. Det är därför den är unik. Det gör att Rieslingviner smakar olika beroende på var druvorna odlats, berättar Alexander Hecht.

Han har praktikarbete hos Weingut Schloss Reinhartshausen som en del av sina universitetsstudier inom enologi – läran om vin. Alexander studerar i Geisenheim och utbildningen betraktas som en av de förnämsta i världen. Färdigstuderad blir han vinmakaringenjör. Drömmen är att om 15 år ha egen vingård.

Weingut Schloss Reinhartshausen ligger utanför byn Eltville en dryg mil från Rüdesheim. Vi har kört vår Volvo XC70 D5 utefter Rhen och parkerar vid kortänden av slottet, som inrymmer ett lyxigt Kempinskihotell. På andra sidan vägen breder de södervända vinslutningarna ut sig.

På ön Mariannenau odlar företaget vin på 23 av sina totalt 81 hektar. Öns klimat är något varmare. Det gör att för området ovanligare druvor som Chardonnay och Sauvignon Blanc trivs. Riesling är dock största druvan och på en mindre areal växer Spätburgunder. Schloss Reinhartshausen är den största priva-

”RIESLINGDRUVAN ÄR YTTERST KÄNSLIG OCH TAR SMAK AV JORDEN DEN VÄXER PÅ. DET ÄR DÄRFÖR DEN ÄR UNIK.”

ALEXANDER HECHT, STUDERANDE I ENOLOGI

ta vinodlaren i Rheingau med en årsproduktion på 500 000 flaskor. Kvalitetsvinerna görs av handskördade druvor, de enklare av maskinskördade. Man exporterar en del – de senaste åren har exporten ökat markant.

Alexander drar oss med på en tur i vinkällaren och blir extra entusiastisk när han kommer till »skattkammaren«. Där inne bakom lås och galler finns vinflaskor lagrade från 1861 och framåt. Torra Rieslingviner av hög kvalitet kan hålla i 25–30 år. De sötare varianterna kan bli över 100!

DET ÄLDSTA VINET Alexander druckit var ett Rieslingvin från 1911. Han blir lyrisk när han pratar om det – och avfärdar åsikten att ett sådant vin skulle vara bortkastat på de inte vinkunniga:

– När man öppnar en sådan flaska kan man tänka på de människor – döda sedan generationer – som var med och skapade vinet. Det ger nya dimensioner.

Schloss Reinhartshausen har producerat vin sedan 1337. Och är därmed en del av tysk vintradition, som man i dag förenar med nytänkande.

En annan del av traditionen är benediktinerklostret Abtei St. Hildegard, vackert beläget ovanför Rüdesheim. Genom århundradena har klostren varit med och bidragit till utvecklingen av vinmakandet. Abtei St. Hildegard odlar vin på 6,5 hektar och producerar 50 000 flaskor årligen – mest Riesling och en liten del Spätburgunder. Klostret exporterar en del – hälften av försäljningen sker via Internet och hälften i den egna butiken.

Skördetid är i september/oktober. Här skördas den röda tyska druvan Portugieser.

Några flaskor har lagrats länge. De söta varianterna av Rieslingvin kan bli över 100 år.

Tyska viner har en lång tradition. Ända sedan romartiden har landet producerat den ädla drycken, men på senare år har traditionen fått nytt liv. Exporten har fördubblats de senaste åren – mycket tack vare Rieslings växande popularitet.

ANSVARIGA ÄR SYSTER Thekla Baumgart och syster Andrea Staderman, två av de 58 nunnor som bor i klostret. De är utbildade vinmakare och har Riesling som favorit.

– Rieslingdruvan ger levande, personliga viner som skiftar i smak. Man blir glad av att dricka dem. Det är inte som att dricka ett vin från Aldi (tysk lågpriskedja). Med ett sådant vin händer aldrig något, anser syster Thekla.

Jordarna på klostrets vinfält är de stolta över. Det är mycket sten i dem. Det gynnar Rieslingdruvan.

– Viel Stein macht gute Wein, rimmar syster Thekla och skrattar.

Innan vi lämnar Rheingau tar vi en avstickare till byn Assmanshausen. Här har man traditionellt odlat nästan uteslutande Spätburgunder och är känd för sitt rödvin. Byn är mysig och på berget tvärsen mot ligger en borg ruin dramatiskt placerad.

Vi korsar Rhen med bilfärjan från Rüdesheim till Bingen. Då är vi i nästa vindistrikt – Tysklands största – som heter Rheinhessen. Vinodlingarna breder ut sig på vidsträckta kullar. Byarna är inte så turistiska som i Rheingau. Men i nästan varje gathörn finns en öppen Weingut med provsmakning och försäljning. Det är standard i tyska vindistrikt.

Från Rheinhessen till vindistriktet Pfalz är det nära. Detta Tysklands näst största känns öppet och välkomnande. I Zellertal ligger idylliskt placerad mitt i byn den ekologiska vinproducenten Signature Wines. På åtta hektar odlas med biologiska metoder främst Riesling,

”RIESLINGDRUVAN GER LEVANDE, PERSONLIGA VINER SOM SKIFTAR I SMAK. MAN BLIR GLAD AV ATT DRICKA DEM.”

THEKLA BAUMGART, NUNNA OCH VINMAKARE

men också en del Gewürztraminer och Grauburgunder samt ett par röda sorter. Årsproduktionen ligger på 40 000 flaskor.

Här har 25-åriga vinstuderande Alexander Pflüger ansvaret för skörden och del av produktionen. Han förklarar företagets filosofi:

– På 60–70-talet trodde man att vinet fick sin kvalitet i vinkällaren. I dag vet vi bättre. Vin ska göras av goda, hälsosamma, aromatiska druvor och vara en avspeglning av jorden de växt på, säger Alexander.

Han berättar att en vinstock kan bli runt 100 år och är som bäst mellan 20 och 40.

– Man brukar säga att ju fler druvor på en vinstock desto sämre vin. De gamla vinstockarna med få druvor ger de allra finaste vinerna.

Han har – budskapet börjar nå fram nu – Riesling som favorit.

– Det är den mest fascinerande druvan för man kan göra så mycket med den, säger Alexander.

VI LÄMNAR ZELLERTAL och far vidare på Tysklands första turistväg, åtta mil långa »Deutsche Weinstrasse». Den börjar i Bockheim och slutar vid franska gränsen.

Vi passerar många mysiga byar, till exempel Harxheim, Freisensheim och Bad Dürkheim. Den sistnämnda är något av regionens mecka – här finns världens största vintunna, som rymmer en restaurang. I september hålls en stor vinfestival.

Lite längre söderut på vinvägen ligger Deidesheim. Där finns vinproducenten Weingut Basserman-Jordan med anor från tidigt 1700-tal. Där tar Sebastian Wandt väl hand om oss och visar oss runt på fälten och i vinkällaren. Stolt visar han att jämsides med vinodlingarna växer fikon-, mandel-, citron- och valnötsträd. Klimatet här är näst varmast i Tyskland.

Basserman-Jordan odlar Riesling på 87 procent av de 44 hektaren. Ungefär 15 procent av årsproduktionen på 400 000 flaskor går på export. Systembolaget har ett vin i ordinarie sortimentet och ett par som går att beställa. Sebastian är också Rieslingfreak – något annat hade förvånat.

– Rieslingdruvan ger allt från viner som är lätta, torra och fruktiga till komplexa och söta. Jag kan dricka vin på andra druvor och tycka att det är jättegott. Men så tar jag ett glas Riesling – och är bara hemma igen, säger Sebastian och ler. ■

FAKTA

Riesling och Spätburgunder – två druvsorter som är populära i Tyskland.

■ VINPRODUCENTERNA VI BESÖKTE

Weingut Georg Breuer

Grabenstrasse 8, Rudesheim am Rhein
www.georg-breuer.com

Weingut Schloss Reinhartshausen

Hauptstrasse 41, Eltville-Erbach
www.schloss-reinhartshausen.de

Wiengut St. Hildegard

Klosterweg 1, Rudesheim am Rhein
www.abtei-st-hildegard.de

Signature Wines c/o Janson Bernhard

Hauptstrasse 5, Zellertal
www.jansonbernhard.de

Weingut Geheimer Rat

Dr. von Basserman-Jordan
Kirchgasse 10, Deidesheim
www.basserman-jordan.de

■ HÄR BODDE VI

Breuer's Rudesheimer Schloss

Steingasse 10, Rudesheim
www.ruedeshemier-schloss.com

Golf Hotel Rheinhessen

Hofgut Wissberg, St. Johann
www.golfhotel-rheinhessen.de

Hatterer's Hotel

Weinstrasse 12, Deidesheim
www.deutsche-wein-strasse.de
(Sajten innehåller mycket nyttig och bra information i övrigt om att resa på den tyska vinvägen. En annan bra webbadress är www.tyskaviner.nu)

■ FAKTA OM RIESLING

Riesling är Tysklands förmåsta druva. Känns igen på sin eleganta doft, markerade syra och sammansatta smak. Den tar smak från jorden den växer på. Därför kan ett Rieslingvin variera i smak. Det kan handla om allt från lätt krispig

smak med doft av äpple och citroner till mer mogen smak med doft av persika eller tropiska frukter. Det finns också allt från riktigt torra till riktigt söta Rieslingviner.

Rieslingviner passar utmärkt till mat, till exempel kryddstarka rätter.

Den första dokumentationen av Riesling gjordes 1435 i vindistriktet Rheingau. Enligt sägner stammar dock druvan ännu längre tillbaka. När romarna kom till Tyskland planterade de sina egna druvor, bland annat en sort som heter Traminer. Det sägs att traminerdruvan blandade sig med de vilt växande druvorna som fanns i trakten – Rieslingen var född.

Tyskland har 70 procent av alla Rieslingodlingar i världen. Det för vinodling relativt nordliga läget passar väl då druvan behöver lång tid på sig för att mogna och komma till sin rätt.

■ FLER TYSKA DRUVSORTER

VITA: Grauburgunder (Pinot Gris), Weissburgunder (Pinot Blanc), Rivaner, Silvaner.

RÖDA: Spätburgunder (Pinot Noir), Portugieser, Regent och Dornfelder.

■ FAKTA OM TYSKLANDS VINODLING

Det finns 13 vindistrikt i Tyskland. Odlingsarealen ligger kring 100 000 hektar. Det är jämförbart med Bordeaux i Frankrike. Det finns 16 000 tyska vinproducenter. 70 procent av arealen används

Området med vinodlingar som vi besökte.

till vita druvsorter, resten till röda. Den röda andelen ökar. De senaste åren har exporten av vin fördubblats. USA är största marknad. Andra stora exportmarknader är Skandinavien, Japan och Storbritannien.

En bidragande orsak till uppsvinget för de tyska vinerna är klimatet. Landet har inte haft ett dåligt år vädermässigt sedan slutet av 80-talet, vilket har gjort kvaliteten på vinerna genomsnittligt högre. 2005 års skörd blev också väldigt bra och följer traditionen med lyckade årgångar. Storleken ligger som snittet med kvaliteten klart över. Det beror främst på att man kunde skörda sent och få riktigt mogna druvor tack vare att både september och oktober var varma och soliga.

Till viss del tror man att det varmare klimatet har samband med den globala uppvärmningen. Detta kan på några hundra års sikt framåt innebära att de druvsorter man odlar i dag inte längre passar så bra. Det kan öppna vägen för andra sorter. Klimatet för 350 år var varmare än i dag, då odlade Tyskland övervägande rödvinsdruvor.

■ SÅ RESTE VI

Göteborg – Malmö – Öresundsbron – Köpenhamn – färja Rödby-Puttgarden – Lübeck – Hamburg – Göttingen – Kassel – Frankfurt – Wiesbaden – färja Bingen-Rudesheim. I trakterna runt Rudesheim finns mycket att upptäcka vid sidan om vinproducenterna. Efter tre dagar for vi på Deutsche Weinstrasse via Bingen och vindistriktet Rheinhessen till Deidesheim i vindistriktet Pfalz. Här finns också mycket att upptäcka. Hemresa via Ludwigshafen – Frankfurt och sedan som ovan – fast omvänt.

■ BILEN VI RESTE MED

Volvo XC70 D5 i färgen Willow grön metallic. Motorn är en femcylindrig turbodiesel på 185 hk/400 Nm med sexväxlad manuell låda.

Bilen var extrautrustad med bland annat speciellsinnklädsel för XC70 samt navigations-systemet RTI, en god hjälp i ett tätbefolkat land som Tyskland.

Rekommenderat pris från 362 900 kronor.